

"...

I- İPTAL VE YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMLERİNİN GEREKÇESİ

İptal ve yürürlüğün durdurulması istemlerini içeren dava dilekçesinin gerekçe bölümü şöyledir:

"...

III. GEREKÇE

a) 27.12.2005 Tarih ve 5437 Sayılı 2006 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununa Bağlı K Cetvelinin "III. Fazla Çalışma Ücreti" Başlıklı Bölümünün "B. Aylık Maktu Fazla Çalışma Ücreti" Kısımının 2 Numaralı Bendinin İkinci Paragrafındaki "(10.07.2004 tarihli ve 5216 sayılı Kanun uyarınca bu illerin sınırları içine alınan ilçeler ile ilk kademe belediyeleri hariç)" İbaresinin Anayasaya Aykırılığı

27.12.2005 tarih ve 5437 sayılı 2006 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununa Bağlı K Cetvelinin "III. Fazla Çalışma Ücreti" başlıklı Bölümünün "B. Aylık Maktu Fazla Çalışma Ücreti" Kısımının 2 numaralı bendinin ilk paragrafında, belediyeler ile bunlara bağlı müstakil bütçeli kamu tüzelkişiliğini haiz kuruluşlarda (iktisadi işletmeler hariç) görevlerinin niteliği gereği 657 sayılı Kanunda belirtilen çalışma süre ve saatlerine bağlı olmaksızın zabıta ve itfaiye hizmetlerinde fiilen çalışan personel (destek hizmeti yürüten personel hariç) ile kadrolu olarak fiilen çalışan koruma ve güvenlik personeline belediye meclisi kararı ile tespit edilen miktarın fazla çalışma ücreti olarak maktuen ödeneceği belirtilmiş; ikinci paragrafında ise ödenecek fazla çalışma ücretinin azami miktarı gösterilmiştir.

Bu düzenlemeye göre, Ankara, İstanbul ve İzmir büyükşehir sınırları içindeki tüm ilçe ve ilk kademe belediyelerindeki itfaiye personelinin, 315 Yeni Türk Lirasını geçmeyecek şekilde Belediye Meclisi kararıyla aylık maktu fazla çalışma ücreti alması mümkün iken, iptali istenen ibare ile, 10.07.2004 tarihli ve 5216 sayılı Kanun uyarınca bu illerin sınırları içine alınan ilçeler ile ilk kademe belediyelerinin söz konusu personeli bu haktan mahrum bırakılmıştır.

10.07.2004 tarihli ve 5216 sayılı Kanun uyarınca Ankara, İstanbul ve İzmir büyükşehir sınırları içine alınan ilçeler ile ilk kademe belediyelerinin, bu illerin sınırları içerisindeki diğer belediyeler ile aynı statü - hak ve yetkiye sahip oldukları, diğer bir anlatımla aynı hukuki durumda oldukları kuşkusuzdur.

Diğer taraftan, fazla çalışma ücretinin ödemesinde esas alınan temel kriter, söz konusu belediyelerin Ankara, İstanbul ve İzmir büyükşehir sınırları içerisinde olup olmadıklarıdır. Bunlar arasında illerin büyükşehir sınırları içine alınma nedeni yasaya göre bir ayırım yapılması, haklı bir nedene dayandırılmaz.

Bu nedenle iptali istenen ibare, Anayasanın 10 uncu maddesinde ifade edilen "eşitlik ilkesi"ne aykırı düşer.

Anayasa Mahkemesinin birçok kararında vurgulandığı gibi, Anayasanın 10 uncu maddesinde öngörülen yasa önünde eşitlik, herkesin her yönden aynı kurallara bağlı olacağı anlamına gelmez. Yasaların uygulanmasında dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefi

inanç, din ve mezhep ayrılığı gözetilmesi ve bu nedenlerle eşitsizliğe, yol açılması Anayasa katında geçerli görülemez. Bu mutlak yasak, birbirinin aynı durumda olanlara ayrı kuralların uygulanmasını ve ayrıcalıklı kişi ve toplulukların yaratılmasını engellemektedir. Kimi yurttaşların haklı bir nedene dayanılarak değişik kurallara bağlı tutulmaları eşitlik ilkesine aykırılık oluşturmaz. Durum ve konumlarındaki özellikler, kimi kişiler ya da topluluklar için değişik kuralları ve değişik uygulamaları gerekli kılabilir. Özellikle, aykırılıklara dayandığı için haklı olan nedenler, ayrı düzenlemeyi aykırı değil, geçerli kılar. Aynı durumda olanlar için ayrı düzenleme aykırılık oluşturur. Anayasanın amaçladığı eşitlik, eylemli değil hukuksal eşitliktir. Aynı hukuksal durumlar aynı, ayrı hukuksal durumlar ayrı kurallara bağlı tutulursa Anayasanın öngördüğü eşitlik çiğnenmiş olmaz. Başka bir anlatımla, kişisel nitelikleri ve durumları özdeş olanlar arasında, yasalara konulan kurallarla değişik uygulamalar yapılamaz. Durumlardaki değişikliğin doğurduğu zorunluluklar, kamu yararı ya da başka haklı nedenlere dayanılarak yasalarla farklı uygulamalar getirilmesi durumunda Anayasanın eşitlik ilkesinin çiğnendiği sonucu çıkarılamaz. Anayasa Mahkemesinin yerleşik kararlarına göre, eşitliği bozduğu iddia edilen kural haklı bir nedene dayanmakta veya kamu yararı amacıyla yürürlüğe konulmuş ise bu kuralın eşitlik ilkesini zedelediğinden söz edilemez (Any. Mah. 27.06.1995 gün ve E. 1994/90, K. 1995/22)

Anayasanın 2 nci maddesinde yer alan hukuk devleti, eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına saygılı, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasaya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayıp yargı denetimine açık olan, yasaların üstünde yasakoyucunun da uyması gereken temel hukuk ilkeleri ve Anayasanın bulunduğu bilincinde olan devlettir. Bu nedenle söz konusu ibare, Anayasaya aykırı bir nitelik taşıdığı ve adil olmadığı için hukuk devleti ilkesine ve dolayısı ile Anayasanın 2 nci maddesine de aykırı düşmektedir.

Diğer taraftan, bir yasa kuralının Anayasanın herhangi bir kuralına aykırılığının tespiti onun kendiliğinden Anayasanın 11 inci maddesine de aykırılığı sonucunu doğuracaktır (Anayasa Mahkemesinin 03.06.1988 tarih ve E. 1987/28, K. 1988/16 sayılı kararı, AMKD., sa. 24, shf. 225).

Açıklanan nedenlerle, 27.12.2005 tarih ve 5437 sayılı 2006 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununa Bağlı K Cetvelinin “III. Fazla Çalışma Ücreti” başlıklı Bölümünün “B. Aylık Maktu Fazla Çalışma Ücreti” Kısımının 2 numaralı bendinin ikinci paragrafındaki “(10.07.2004 tarihli ve 5216 sayılı Kanun uyarınca bu illerin sınırları içine alınan ilçeler ile ilk kademe belediyeleri hariç)” ibaresi Anayasanın 2 nci, 10 uncu ve 11 inci maddelerine aykırı olup, iptali gerekmektedir.

b) 27.12.2005 Tarih ve 5437 Sayılı 2006 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununa Bağlı K Cetvelinin “III. Fazla Çalışma Ücreti” Başlıklı Bölümünün “B. Aylık Maktu Fazla Çalışma Ücreti” Kısımının 2 Numaralı Bendinin Son Paragrafındaki “10.07.2004 tarihli ve 5216 sayılı Kanun uyarınca büyükşehir sınırları içine alınan ilçeler hariç” İbaresinin Anayasaya Aykırılığı

27.12.2005 tarih ve 5437 sayılı 2006 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununa Bağlı K Cetvelinin “III. Fazla Çalışma Ücreti” başlıklı Bölümünün “B. Aylık Maktu Fazla Çalışma Ücreti” kısmının 2 numaralı bendinin son paragrafında, yukarıdaki hükümlerin uygulanmasında, 10.07.2004 tarihli ve 5216 sayılı Kanun uyarınca büyükşehir sınırları içine alınan ilçeler hariç büyükşehir sınırları içerisindeki ilçe belediyeleri, içinde bulundukları büyükşehir nüfusuna tabi olduğu belirtilmiştir.

10.07.2004 tarihli ve 5216 sayılı Kanun uyarınca büyükşehir sınırları içindeki ilçe belediyelerinin söz konusu personeli, içinde bulundukları büyükşehir nüfusuna tabi olarak fazla çalışma ücreti alabilecek iken, iptali istenen ibare ile haklı bir nedene dayanmaksızın bu haktan mahrum edilmeleri ve ayrı tutulmaları “eşitlik ilkesi”ne aykırı bir durumdur. Zira, 5216 sayılı Kanun ile büyükşehir kapsamına alınan belediyelerin, alınma tarihinden itibaren büyükşehirle bağlı diğer ilçe belediyeleri ile aynı statü - hak ve yetkiye sahip oldukları, diğer bir anlatımla aynı hukuki durumda oldukları kuşkusuz olduğu gibi bu şekilde bir ayırım da, haklı bir nedene dayanmamaktadır.

Açıklanan nedenle, 27.12.2005 tarih ve 5437 sayılı 2006 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununa Bağlı K Cetvelinin “III. Fazla Çalışma Ücreti” başlıklı Bölümünün “B. Aylık Maktu Fazla Çalışma Ücreti” Kısımının 2 numaralı bendinin son paragrafındaki “10.07.2004 tarihli ve 5216 sayılı Kanun uyarınca büyükşehir sınırları içine alınan ilçeler hariç” ibaresi, yukarıda (a) işaretli başlık altında etraflıca belirtilen nedenlerle Anayasanın 2 nci, 10 uncu ve 11 inci maddelerine aykırı olup, iptali gerekmektedir.

IV. YÜRÜRLÜĞÜ DURDURMA İSTEMİNİN GEREKÇESİ

27.12.2005 tarih ve 5437 sayılı 2006 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununa Bağlı K Cetvelinin “III. Fazla Çalışma Ücreti” başlıklı Bölümünün “B. Aylık Maktu Fazla Çalışma Ücreti” Kısımının 2 numaralı bendinin ikinci ve son paragraflarındaki iptali istenen Anayasaya açıkça aykırı olan ibarelerin uygulanması sonucu; bu ibareler kapsamında kalan belediyeler personeli için, hak mahrumiyeti doğacağından sonradan giderilmesi güç veya olanaksız durum ve zararlar doğabilecektir.

Diğer taraftan, Anayasal düzenin en kısa sürede hukuka aykırı kurallardan arındırılması, hukuk devleti sayılmanın gereğidir. Anayasaya aykırılığın sürdürülmesinin, bir hukuk devletinde sübjektif yararların üstünde, özenle korunması gereken hukukun üstünlüğü ilkesini de zedeleyeceği kuşkusuzdur. Hukukun üstünlüğü ilkesinin sağlanamadığı bir düzende, kişi hak ve özgürlükleri güvence altında sayılamayacağından, bu ilkenin zedelenmesinin hukuk devleti yönünden giderilmesi olanaksız durum ve zararlara yol açacağına duraksama bulunmamaktadır.

Arz ve izah olunan nedenlerle söz konusu ibareler hakkında, yürürlüğünün durdurulması da istenerek iptal davası açılmıştır.

V. SONUÇ VE İSTEM

Yukarıda açıklanan gerekçelerle, 27.12.2005 tarih ve 5437 sayılı 2006 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununa Bağlı K Cetvelinin “III. Fazla Çalışma Ücreti” başlıklı Bölümünün “B. Aylık Maktu Fazla Çalışma Ücreti” Kısımının 2 numaralı Bendinin;

a) İkinci paragrafındaki “(10.07.2004 tarihli ve 5216 sayılı Kanun uyarınca bu illerin sınırları içine alınan ilçeler ile ilk kademe belediyeleri hariç)” ibaresinin, Anayasanın 2 nci, 10 uncu ve 11 inci maddelerine aykırı olduğundan,

b) Son paragrafındaki “10.07.2004 tarihli ve 5216 sayılı Kanun uyarınca büyükşehir sınırları içine alınan ilçeler hariç” ibaresinin, Anayasanın 2 nci, 10 uncu ve 11 inci maddelerine aykırı olduğundan,

Esas Sayısı : 2006/28
Karar Sayısı : 2006/108

iptallerine ve iptal davası sonuçlanıncaya kadar yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesine ilişkin istemimizi saygı ile arz ederiz.””